

www.polonia.org.ua

ПОЛЬСЬКЕ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЕ ТОВАРИСТВО
POLSKIE KULTURALNO-OŚWIATOWE TOWARZYSTWOZadanie realizowane w ramach zlecenia
Ministerstwa Spraw Zagranicznych
Rzeczypospolitej PolskiejРеалізація проекту здійснюється за підтримки
Міністерства закордонних справ Польської
Республіки

Не бійтесь бути собою – отримуйте Карту поляка

Минуло вже кілька років, як в силу вступив Закон Республіки Польща «Про Карту поляка», ухвалений Сеймом 7 вересня 2007 року. Понад 45 тисяч осіб в Україні стали власниками цього документа.

Право отримати Карту поляка має особа, яка зараховує себе до польського народу і водночас знає польську мову та вважає її рідною; знає і зберігає польські традиції та звичаї; доведе, що, принаймні, один із батьків, дідусь чи бабуся або ж прадід чи прабабуся були польської національності або мали польське громадянство. Іншою підставою може бути документ, виданий польською організацією (Спілкою поляків України або Федерацією польських організацій в Україні), який засвідчує активну участь особи у житті польської національної меншини впродовж щонайменше трьох останніх років.

Для отримання Карти поляка мешканцям Бердянська й регіону треба звернутись у Консульство Республіки Польща у Харкові та подати відповідну заяву, де зазначити особисті дані. До заяви необхідно додати копії документів, що підтверджують польське походження. Це можуть бути польські документи, що посвідчують особу; акти про цивільний стан; свідоцтва про хрещення чи шкільні свідоцтва; документи, які підтверджують проходження служби у польському війську; документи, що підтверджують факт депортації чи ув'язнення, в яких зазначено польське громадянство або польське походження особи і т.п.

Особам, які мають особливі заслуги, польський консул може видати Карту поляка без обов'язкового надання підтверджень. Також під час розмови з особою, яка подає прохання про отримання карти, консул оцінює рівень володіння польською мовою.

Карту поляка можуть отримати й діти, якщо Карту має хоча б один із батьків, а другий у присутності консула висловить на це свою згоду. Після досягнення 16-річного віку молода людина

повинна особисто дати згоду на отримання Карти поляка. Карта неповнолітнього втрачає свою дію через рік після повноліття.

Карта поляка діє протягом 10 років. За три місяці до закінчення терміну її дії потрібно буде подати прохання про продовження її дії на наступні 10 років. Документ втрачає свою чинність, якщо його власник отримує польське громадянство або переїжджає жити на територію Польщі.

Консул може відмовити у видачі Карти, якщо заявник подасть неправдиві особисті дані або неправдиву інформацію, а також якщо заявник був репатрійований з території ПНР на підставі репатріаційних договорів 1944 – 1957 років до однієї з держав-учасниць цих договорів.

Карта поляка дає можливість:

- безкоштовно отримати багаторазову візу на довготерміново (до 1 року) перебування в Польщі;
- легально працювати в Польщі без необхідності отримання дозволу на роботу;
- займатися підприємницькою діяльністю на рівних умовах з громадянами;
- безкоштовно навчатися на рівні з громадянами Польщі;
- в разі нещасних випадків можна користуватися безкоштовною медичною допомогою на тих самих засадах, що й польські громадяни;
- користуватися 37% знижкою на залізничні квитки по всій території країни;
- безкоштовно відвідувати державні музеї Польщі.

17 вересня в історії Польщі

Саме цього дня 1939 року в рамках підписаного з нацистською Німеччиною таємного пакту Ріббентропа-Молотова, а формально під приводом захисту «єдинокровного» населення Західних України та Білорусії, радянські війська окупували східну частину Польщі. Операція закінчилась за тиждень виходом на Західний Буг і Сян - Польща, як держава, вчетверте за свою історію перестала існувати.

Фундаментальна спільність інтересів тоталітарних режимів у нацистській Німеччині та комуністичному Радянському Союзу зумовила зближення цих держав, особливо в умовах неминучого військового конфлікту в Європі. Це виявилось, зокрема, у підписанні 23 серпня 1939 року в Москві радянсько-німецького пакту про ненапад терміном на 10 років («пакт Ріббентропа-Молотова»), окремою частиною якого став таємний протокол, в котрому був обумовлений територіальний устрій майбутньої Європи. Згідно з ним Фінляндія, Естонія, Латвія, Литва і Бессарабія відходили до радянської зони впливу, а Польща мала бути поділеною по річках Нареву, Вісла і Сян. Через тиждень після підписання договору про ненапад Німеччина почала війну проти Польщі, а 3 вересня Британія та Франція, а за ними Австралія, Нова Зеландія та Індія оголосили війну Німеччині - почалась Друга світова війна.

Попри ноти німецького уряду від 3, 5 і 8 вересня керівництво

СРСР не наважувалось увійти на територію Польщі, оскільки це б засвідчувало факт прямої агресії проти сусідньої держави. Водночас, боячись втратити досягнуті домовленості, Москва 10 вересня дала зрозуміти Берліну, що її цікавить лише східна частина Польщі, де проживають етнічні білоруси та українці. В ноті від 16 вересня, врученій польському послу в Москві, зазначалось, що Радянський Союз «бере під захист життя і майно населення Західної України і Західної Білорусії». Цього ж дня було віддано наказ командуванню Червоної Армії про перехід радянсько-польського кордону.

17 вересня 1939 року був утворений Український фронт на чолі з маршалом Семеном Тимошенком, війська котрого рановранці перейшли кордон і зайняли Тернопіль, Збараж і Рівне. Польське керівництво не наважилось де-юре оголосити війну СРСР, а головнокомандуючий польською армією Ридз-Смігли видав лише директиву відступати в Угорщину і Румунію, уникаючи прямих зіткнень з Червоною Армією.

18 вересня більшовиками були зайняті Луцьк і Станіслав, 22 вересня - Львів, 24-го - Дрогобич, 26-го - Яворів, 27-го - Старий Самбір. В результаті 12-денного маршу і коротких боїв з окремими польськими частинами Червона Армія вийшла на Західний Буг і Сян, втративши вбитими 737 чоловік і пораненими - близько 2 тисяч.

28 вересня між СРСР і Німеччиною був підписаний Договір про дружбу і кордони, який викреслив Польщу з карти Європи. За цим договором до СРСР відійшла більша частина Західної України (крім Холмщини, Підляшшя, Посяння і Лемківщини), натомість за пропозицією Сталіна терен між Віслою і Бугом перейшов до Німеччини. Військові частини обох країн відійшли на новий кордон, котрий для СРСР просунувся на захід на 250-350 кілометрів.

Голос Лізи Яворської

17 вересня з нагоди святкування Дня міста традиційно відбулася презентація культур різних національностей, що мешкають у Бердянську. Польське товариство «Відродження» представляла молода солістка Ліза Яворська, яка чудово виконала дві польські пісні – солдатську «Улани» та народну «Червоні ягоди».

Голос Лізи Яворської, учасниці безлічі фестивалів, відомий публіці багатьох країн Європи. До речі, нещодавно вона повернулася з Міжнародного конкурсу-фестивалю сучасної пісні і танцю «Кришталеві грона», що проходив на Закарпатті. Фестиваль був започаткований ще у 1999 році. Кожен рік конкурс збирає понад 350 учасників з різних куточків України та з-за кордону, тут діти мають можливість показати всю свою вокальну і хореографічну майстерність, позмагатися між собою, знайти нових друзів, ознайомитися з місцевою культурою, побачити красу Закарпаття.

У цьому році польська пісня у виконанні Лізи Яворської здобула нагороду директора цього фестивалю.

Наші вітання!

17 września z okazji obchodów Dnia Miasta odbyła się tradycyjna prezentacja kultur mniejszości narodowych, zamieszkujących Berdiańsk. Polskie Towarzystwo „Odrodzenie” reprezentowała młoda solistka Ela Jaworska, która zaśpiewała dwie polskie piosenki – żołnierską „Ułani” i ludową „Czerwone jagody”.

Głos Eli Jaworskiej, uczestniczki wielu festiwali i koncertów, jest znany publiczności różnych krajów. Niedawno polska solistka z Berdiańska wróciła z Międzynarodowego Festiwalu-Konkursu „Kryształowe grona”, który odbył się na Zakarpaciu. Festiwal był zapoczątkowany jeszcze w roku 1999. Za każdym razem konkurs solistów gromadzi ponad 350 uczestników z różnych zakątków Ukrainy i krajów zagranicznych. Tutaj młodzież w wieku szkolnym ma możliwość zaprezentowania swoje umiejętności wokalne i choreograficzne, poznać nowych ludzi i zapoznać się z kulturą i przyrodą malowniczego Zakarpacia.

W tym roku polska piosenka w wykonaniu Lizy Jaworskiej zdobyła nagrodę dyrektora tego Festiwalu.

Nasze gratulacje!

YES 2013: Україна має зробити останній крок

Україна вже вийшла на фінішну пряму підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом і було б помилкою не зробити останній крок. Про це на міжнародній конференції в Ялті заявив міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський.

«Ви вже за крок до мети, я сподіваюся, що фініш буде успішним. Коли ви так близько біля фінішу, погано, якщо б ви не зробили останній крок. Ми змогли це зробити, і я впевнений, що і ви зможете це зробити», – заявив Сікорський.

Разом з тим, за словами польського дипломата, підписання асоціації – це тільки початок довгого процесу, і Україна повинна продемонструвати рішучість. «Документ про асоціацію – це не тільки технічний документ, це політичне бачення того, як країни в союзі з ЄС перебувають стосовно до інших країн», – сказав польський міністр. Він також розповів, що потрібно робити, щоб досягти успіхів. «У нас, наприклад, експорт зріс у 2,5 раза. Ви теж можете досягти цього, якщо підпишете цю угоду і будете його реально впроваджувати, будете боротися з корупцією, створювати умови для інвестицій і станете дійсно сучасною українською державою», – заявив польський дипломат.

Нагадаємо, на засіданні 18 вересня Кабінет Міністрів України схвалив текст Угоди про асоціацію з ЄС, яка, як планується, буде підписана вже наприкінці листопада на саміті Східного партнерства у Вільносі.

YES 2013: Ukraina musi zdwoić wysiłki i dokończyć dzieło

Dobre nastroje panowały w Jaltce na Forum YES 2013. Zarówno ukraińscy, jak i europejscy politycy uważają, że Ukrainę dzieli już tylko krok od podpisania umowy stowarzyszeniowej z UE. Byłby to początek procesu integracji Kijowa z Brukselą.

Konferencja YES 2013 była poświęcona przyszłości Ukrainy. Uczestniczący w niej minister spraw zagranicznych Radosław Sikorski rozmawiał przy tej okazji ze swoim ukraińskim odpowiednikiem, Leonidem Kożarą.

Po spotkaniu Sikorski powiedział dziennikarzom, że jego zdaniem Ukraina jest bardzo blisko spełnienia wszystkich warunków Brukseli, by móc podpisać umowę stowarzyszeniową.

Dosłownie na ostatnim okrażeniu Ukraina musi zdwoić wysiłki i dokończyć dzieło, by przekonać wszystkich w Unii, że chce wypełnić to, co jest zapisane w umowie stowarzyszeniowej, a więc żyć zgodnie z wartościami europejskimi – powiedział polski minister.

Mam wrażenie, że władze ukraińskie podjęły strategiczną decyzję, ale wiem też, że nie wszystkie państwa członkowskie w Unii są do tego przekonane – dodał Sikorski.

Według unijnych polityków, Ukraina musi przed podpisaniem umowy dokonać jeszcze zmian w prokuraturze i kodeksie wyborczym. Ukraiński minister spraw zagranicznych Leonid Kożara powiedział polskim dziennikarzom, że być może stanie się to jeszcze w ciągu kilku dni.

Wykonaliśmy już niemal całą naszą pracę – powiedział Kożara. Zostało nam tylko kilka przepisów do przyjęcia. Jesteśmy niemal pewni, że tę techniczną pracę wykonamy do końca tego miesiąca – oświadczył minister.

Jednym ze stawianych przez Unię Europejską warunków jest rozwiązanie sprawy Julii Tymoszenko. Była premier od dwóch lat siedzi w więzieniu pod zarzutami przekroczenia uprawnień przy zawieraniu kontraktów gazowych z Rosją w 2009 roku.